Eviran ohje 18223/2

Luonnonmukaisen tuotannon ehdot 6

Tuonti

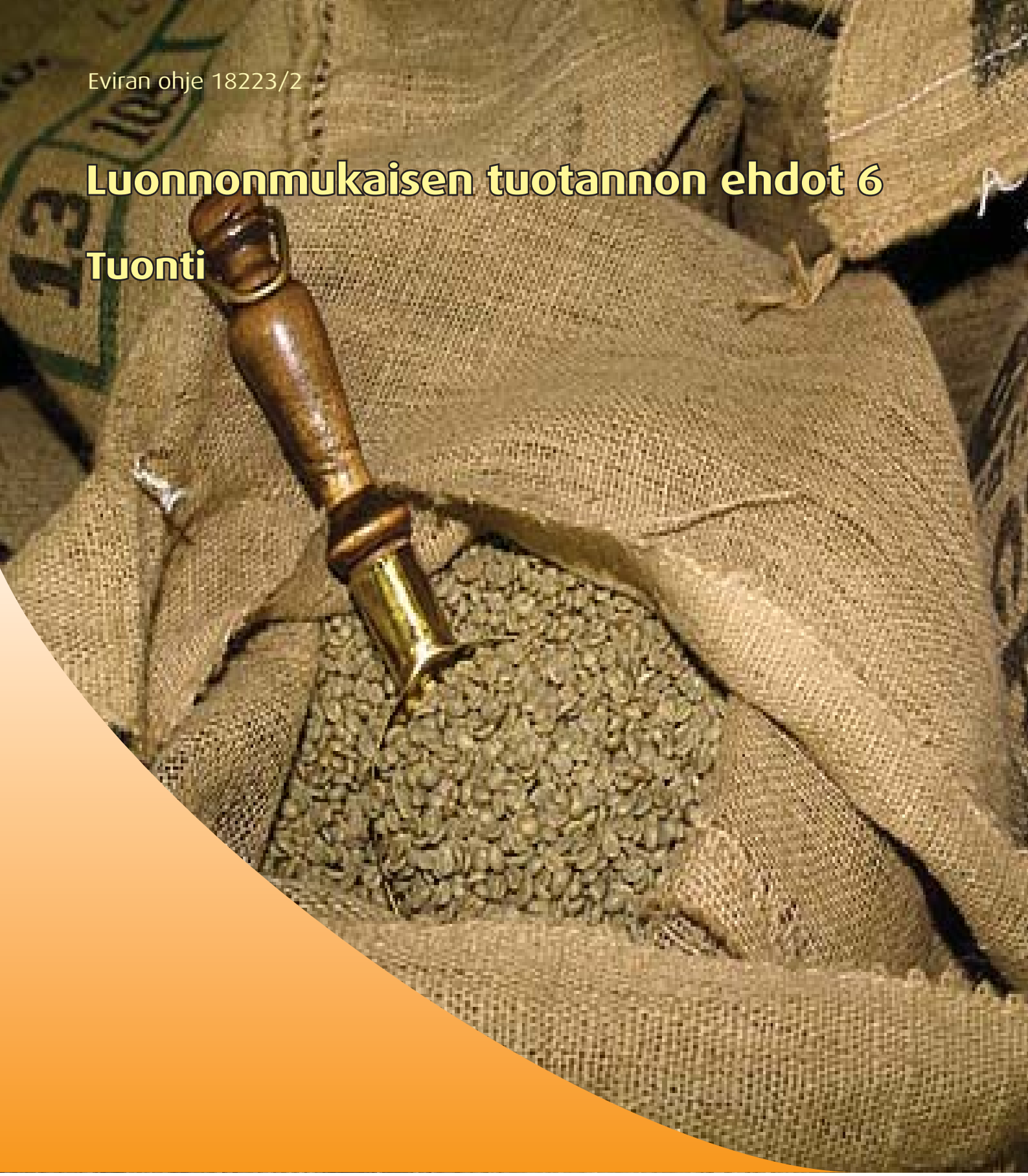

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira

Eviran ohje 18223/2

Luonnonmukaisen tuotannon ehdot 6

Tuonti

2013

Eviran ohje 18223/2
Käyttöönotto: 1.5.2013

Raja- ja luomuvalvontayksikkö

Hyväksyjä	Jaostopäällikkö, ylitarkastaja Beata Meinaner
Esittelijä	Ylitarkastaja Teija Lindén

Jakelu: Julkaisu on saatavilla Eviran internetsivuilta osoitteesta www.evira.fi

Lukijalle

Luonnonmukaisen tuotannon yhtenä tavoitteena on pyrkiä tuottamaan laaja valikoima tuotteita, jotka vastaavat kuluttajien sellaisiin hyödykkeisiin kohdistuvaa kysyntää, joiden valmistusmenetelmät eivät ole haitallisia ympäristölle, ihmisten, kasvien tai eläinten terveydelle ja hyvinvoinnille. Euroopan unioniin tuotavat luonnonmukaiset tuotteet voidaan saattaa unionin markkinoille, jos ne on tuotettu unionin lainsäädännön tai sitä vastaavien tuotantosääntöjen mukaisesti.

Luonnonmukaisten tuotteiden tuonnin valvonta on olennainen osa unionin luomutuotteiden valvontajärjestelmää. Valvonnan tarkoituksena on luoda ja lisätä kuluttajien luottamusta luonnonmukaista tuotantoa kohtaan. Valvonta takaa myös reilun kilpailun edellytykset toimijoiden välille, kun kaikki noudattavat samoja sääntöjä. Luonnonmukaisesti tuotettujen luomutuotteiden tuonnissa vaaditaan, että tuotavat tuotteet on tuotettu ja valvottu unionin lainsäädäntöä vastaavien sääntöjen mukaisesti.

Tämä ohje sisältää yleiset luonnonmukaisesti tuotettujen luomutuotteiden tuontia ja vastaanottoa koskevat säännöt ja vaatimukset. Lisäksi on hyvä perehtyä myös tuotavaa tuotetta koskeviin tuotanto-ohjeisiin, joissa käydään tarkemmin läpi luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmiin liittyminen, tuotuja tuotteita koskeva jatkokäsittely ja markkinointi unionin alueella sekä sisämarkkinavalvonta.

Tuotanto-ohjeissa mahdollisesti havaittavista epäselvyyksistä voi ilmoittaa Elintarviketurvallisuusviraston Raja- ja luomuvalvontayksikköön osoitteella Mustialankatu 3, 00790 HELSINKI tai sähköpostiin osoitteella: luomuelintarvike@evira.fi.

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira

Viranomaisen toiminnan tulee perustua laissa olevaan toimivaltaan ja viranomaistoiminnassa tulee tarkoin noudattaa lakia. Viranomaisohjeet eivät ole oikeudelliselta luonteeltaan muita viranomaisia tai toimijoita sitovia. Viime kädessä lainsäädännön soveltamista koskevat kysymykset ratkaisee tuomioistuin.

Tässä ohjeessa on sekä lainauksia lainsäädännöstä että tulkintoja lainsäädännön soveltamisesta*. Tulkinnat on erotettu kursiivilla.* Ohjeessa esitetyt tulkinnat ovat Eviran näkemyksiä siitä, miten lainsäädäntöä tulisi soveltaa.

Sisällysluettelo

Lukijalle ... 3

1 MÄÄRITELMÄT ... 5

1.1 Luomutuotteiden tuonti ... 5
1.2 Muut ... 5

2 LAINSÄÄDÄNTÖ ... 7

2.1 Luomutoimintaa säätelevät erityisesti ... 7
2.2 Luomutuotteiden valvontaa säätelevät kansalliset säädökset ... 7

3 LUONNONMUKAISEN TUOTANNON VALVONTAJÄRJESTELMÄÄN LIITTYMINEN ... 8

3.1 Luomusuunnitelma ... 9

4 TUONNIN VALVONTA ... 10

4.1 Tuojan ja ensimmäisen vastaanottajan velvollisuudet valvontaan liittyen ... 10
4.2 Valvontaviranomaiset ... 10

5 TUONTIJÄRJESTELMÄ ... 12

5.1 Tuontimenettelyt ... 12
5.1.1. Hyväksytty kolmasmaa –menettely ... 13
5.1.2. Hyväksytty tarkastuslaitos –menettely ... 13
5.1.3. Lupamenettely ... 13
5.2 Tarkastussertifikaatti ... 16
5.3 Ennakkoilmoitus tuonnista ... 16
5.4 Tiedot kuljetusjärjestelyistä ... 17
5.5 Tavaroiden esittäminen tullille ... 17
5.5.1 Tulli-ilmoitus ... 17
5.5.2 Luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään kuulumisen tarkastus ... 17
5.5.3 Lähetyksen tarkastus ja tarkastussertifikaatin vahvistaminen ... 17
5.5.4 Lähetyksen luovuttaminen vapaaseen liikkeeseen ... 18
5.5.5 Vapaaseen liikkeeseen luovuttaminen tullivarastoinnissa suoritettavien valmistustoimenpiteiden tai eriin jakamisen jälkeen ... 18
5.6 Tuotteiden vastaanotto ensimmäisen vastaanottajan tiloihin ... 19
5.6.1 Tuodun luomutuotteen jatkokäsittely ... 19

6 KIRJANPITO JA ASIAKIRJAT ... 20

7 MAKSUT VALVONNASTA JA LIIKETALOUDELLISISTA SUORITTEISTA ... 21

1 Määritelmät

- **Tuonnilla tarkoitetaan tässä ohjeessa luomutuotteiden tuontia EU:n ulkopuolisista maista.**
- **Sisämarkkinakauppa on muista EU:n jäsenmaista tapahtuvaa tavaroiden vapaata liikkumista – ei tuontia.**

- **Tuojalla tarkoitetaan EU:ssa toimivaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka esittää lähetyksen luovutettavaksi vapaaseen liikkeeseen EU:ssa itse tai edustajansa välityksellä**
- **Ensimmäisellä vastaanottajalla tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolle unioniin tuotu lähetys toimitetaan ja joka ottaa sen vastaan valmistusta ja/tai kaupanpitämistä varten**
- **Tuoja ja ensimmäinen vastaanottaja voivat olla yksi ja sama toimija.**

1.1 Luomutuotteiden tuonti

Luomutuotteiden tuonnilla tarkoitetaan tuontia unionin alueelle EU:n ulkopuolelta nk. kolmansista maista.

Muista EU:n jäsenmaista Suomeen tapahtuva tavaroiden vapaa liikkuminen ei ole tuontia vaan sisämarkkinakauppaa. Sisämarkkinakauppaan ei sovelleta tuonnin säännöksiä.

Tuonnista ei ole kyse myöskään silloin, kun kolmansista maista tuotavia luomutuotteita ei ole tarkoitus laskea vapaaseen liikkeeseen EU:n alueella sellaisenaan tai jalostuksen jälkeen (kauttakulkutavara, sisäinen jalostus suspensiomenettelyssä).

Islanti, Liechtenstein ja Norja kuuluvat Euroopan talousalueeseen (ETA), jonka vuoksi niihin ei sovelleta EU:n luomutuotteiden tuonnin säännöksiä.

Tuontimääräyksiä ei sovelleta myöskään tiettyihin tullitta tuotaviin tuotteisiin (esim. arvoltaan vähäiset tavaranäytteet).
Toimijan, joka harjoittaa luonnonmukaisen tuotantoalan yritystoimintaa ja tuo EU:n ulkopuolelta luomutuotteita, on ennen tuotteiden markkinoille saattamista liitettävä yrityksensä luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään. Myös tuotavien tuotteiden ensimmäisten vastaanottajien on kuuluttava valvontaan. Mikäli tuontitoiminta annetaan sopimuksella kolmannen osapuolen tehtäväksi (alihankinta), valvontajärjestelmää sovelletaan teetettyihin toimiin.

1.2 Muut

Ensimmäinen vastaanottaja

luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, jolle unioniin tuotu lähetys toimitetaan ja joka ottaa sen vastaan valmistusta ja/tai kaupan pitämistä varten

Luomutuotteet

luonnonmukaisesta tuotannosta saadut elävät ja jalostamattomat maataloustuotteet, vesiviljelytuotteet ja merilevä, elintarvikkeina käytettävät jalostetut maataloustuotteet, rehut sekä kasvien lisäysaineistot ja siemenet

Luonnonmukainen

luonnonmukaisesta tuotannosta saatua tai siihen liittyvää

Lähetyksen tarkastaminen

jäsenvaltioiden asianomaisten viranomaisten (Suomessa Tulli) tekemä tarkastussertifikaatin tarkastus tuontiasetuksen 1235/2008 noudattamisen varmistamiseksi ja, jos viranomaiset katsovat aiheelliseksi, itse tuotteiden tarkastus luomuasetuksen 834/2007, toimeenpanoasetuk-

sen 889/2008 ja tuontiasetuksen 1235/2008 vaatimusten osalta

Lähetys

samaan tai useampaan yhdistetyn nimikkeistön koodiin kuuluva tuotemäärä, jolle on annettu yksi ainoa tarkastussertifikaatti, joka lähetetään samalla kuljetusvälineellä ja joka tuodaan samasta kolmannesta maasta

Tarkastussertifikaatti

luomuasetuksen 834/2007 33 artiklan 1 kohdan d alakohdassa ja tuontiasetuksen 1235/2008 13 artiklassa tarkoitettu yhden lähetyksen kattava viejämaan tarkastusviranomaisen tai -laitoksen myöntämä tarkastustodistus.

Tavanomainen

luomu- ja toimeenpanoasetuksen mukaisesta tuotannosta saamaton tai siihen liittymätön, muu kuin luonnonmukainen

Toimija

luonnollinen tai oikeushenkilö, joiden vastuulla on varmistaa, että luomuasetusten vaatimuksia noudatetaan niiden valvontaan kuuluvassa luonnonmukaisen tuotantoalan yritystoiminnassa

Tuoja

EU:ssa toimiva luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka esittää lähetyksen luovutettavaksi vapaaseen liikkeeseen unionissa joko itse tai edustajansa välityksellä. Tuoja ja ensimmäinen vastaanottaja voivat olla yksi ja sama toimija.

2 Lainsäädäntö

- **EU-lainsäädäntö: www.eurlex.europa.eu**
- **Kansallinen lainsäädäntö: www.finlex.fi**
- **Tuontiasetus EU N:o 1235/2008 (eurlex: uusimmassa koonnoksessa 8 muutosta; uusin muutos 125/2013 ei vielä lisätty koonnokseen)**
- **Konsolidoitu versio / koonnos lainsäädännössä tarkoittaa, että komissio on lisännyt alkuperäiseen lainsäädäntöön (asetukseen, direktiiviin, päätökseen) tulleet muutokset. Huom. viimeisimmät muutokset saattavat puuttua konsolidoidusta versiosta!**

Luomutoimintaa säätelevät erityisesti

- neuvoston asetus (EY) N:o 834/2007 maataloustuotteiden luonnonmukaisesta tuotantotavasta ja siihen viittaavista merkinnöistä maataloustuotteissa ja elintarvikkeissa (luomuasetus) ja
- komission asetus (EY) N:o 889/2008 (toimeenpanoasetus), sekä
- komission asetus (EY) N:o 1235/2008 luomutuotteiden tuonnista EU:n ulkopuolelta (**tuontiasetus**).

Lainsäädännössä määritellään vähimmäisvaatimukset Euroopan unionin alueelle tuotaville ja luonnonmukaisesti tuotettuina markkinoitaville maataloustuotteille ja elintarvikkeille.

Luomuasetukset ovat sellaisenaan voimassaolevaa lainsäädäntöä kaikissa jäsenmaissa. Euroopan unionin lainsäädäntö on luettavissa ja tulostettavissa Euroopan unionin EUR-Lex –internetsivustolta osoitteesta www.eurlex.europa.eu. EUR-Lex tarjoaa suoran ja ilmaisen yhteyden Euroopan unionin oikeuden teksteihin. Järjestelmässä voi lukea Euroopan unionin virallista lehteä ja se sisältää mm. perussopimukset, lainsäädännön, oikeuskäytännön sekä lainsäädännön valmisteluasiakirjat.

Lähes kaikista asetuksista, direktiiveistä ja päätöksistä julkaistaan myös ns. konsolidoitua versiota, joka sisältää lainsäädäntöön tulleet muutokset. On hyvä huomioida, että konsolidoitu versio ei kuitenkaan aina ole välttämättä ajantasainen, vaan siitä saattaa puuttua esim. viimeisimmän muutosasetuksen tuomat päivitykset. Alkuperäiset säädökset ja konsolidoitut versiot löytyvät helposti sivuston yksinkertaisen haun avulla.

Luomutuotteiden valvontaa säätelevät kansalliset säädökset

- Laki Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan täytäntöönpanosta 1100/1994 (muutettu laeilla 673/1999, 273/2003, 423/2007 ja 1470/2009). Tämän lain nojalla on Suomessa toimeenpantu neuvoston asetuksen luonnonmukaisen tuotannon valvontaa koskevat säädökset:
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus 846/2008 luonnonmukaisesta tuotannosta, luonnonmukaisten tuotteiden merkinnöistä ja valvonnasta.

Maa- ja metsätalousministeriön asetus 846/2008 luonnonmukaisesti tuotettujen maataloustuotteiden, elintarvikkeiden ja alkoholijuomien valvonnan järjestämisestä sisältää määräykset viranomaisten välisestä työnjaosta luomutuotannon valvonnassa. Valvonta-asetus on saatavissa internetistä osoitteesta www.finlex.fi.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen lisäksi valvontaa säätelee Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 882/2004 rehu- ja elintarvikelainsäädännön sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevien sääntöjen mukaisuuden varmistamiseksi suoritetusta virallisesta valvonnasta.

3 Luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään liittyminen

- **Tuojan ja ensimmäisen vastaanottajan on kuuluttava sen viranomaisen luomuvalvontajärjestelmään jonka alaisia tuotteita aikoo tuoda (Evira, ELY-keskukset, Valvira)**

Tuojan ja ensimmäisen vastaanottajan on tuonnin osalta sisällettävä luomusuunnitelmaansa:

- **täydelliset kuvaukset käytettävistä tiloista ja tuontitoiminnasta sekä vastaanotosta mikäli tuoja toimii myös ensimmäisenä vastaanottajana,**
- **kaikki käytännön toimenpiteet, joilla yritys varmistaa, että luomusäädöksiä noudatetaan ja**
- **varotoimenpiteet, jotka yritys toteuttaa muiden kuin sallittujen tuotteiden tai aineiden aiheuttaman sekoittumisen tai vaihtumisen estämiseksi**
- **puhdistustoimenpiteet, jotka toteutetaan varastointipaikoissa.**

Toimijan, joka tuo EU:n ulkopuolelta luomutuotteita, on ennen tuotteiden markkinoille saattamista liitettävä yrityksensä luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään. Myös tuotavien tuotteiden ensimmäisten vastaanottajien on kuuluttava valvontaan. Valvontaan on kuuluttava myös silloin, kun tuontitoiminta annetaan sopimuksella kolmannen osapuolen tehtäväksi (alihankinta). Tällöin alihankintoina tehtäviin toimiin sovelletaan valvontajärjestelmää.

Mikäli yritys on aloittamassa tuontitoimintaa ja on jo luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmässä, on aiotuista muutoksista tehtävä hyvissä ajoin ilmoitus Eviralle ja täydennettävä yrityksen luomusuunnitelmaa kohdan 3.1 mukaisesti. Muutosilmoituslomake löytyy Eviran internet-sivuilta www.evira.fi.

Valvonnalla taataan rehellinen kilpailu toimijoiden kesken, unionin sisämarkkinoiden moitteeton toiminta ja ennen kaikkea kuluttajien luottamus EU:ssa markkinoitaviin luomuelintarvikkeisiin.

Valvontajärjestelmiä ja viranomaisia ovat

- maataloustuotannon (Elintarviketurvallisuusvirasto Evira (jatkossa Evira), ELY-keskukset)
- kylvösiementen ja taimiaineiston (Evira, ELY-keskukset)
- rehujen (Evira)
- elintarvikkeiden (Evira) ja
- alkoholijuomien (Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira) valvontajärjestelmät.

Liittyessään luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään tuoja sitoutuu toimimaan EU:n luomulainsäädännön mukaisesti, hyväksymään samaisen lainsäädännön mukaiset seuraamukset rikkomuksen tai sääntöjenvastaisuuden tapahduttua ja ilmoittamaan kirjallisesti tuotteiden ostajille, mikäli tuote ei täytä lainsäädännön vaatimuksia. Lisäksi tuoja sitoutuu päästämään tarkastusviranomaisen/-laitoksen tarkastamaan kaikki tuotteiden tuonnissa käytettävät varastointitilat, myös silloin kuin ne sijaitsevat toisessa jäsenvaltiossa.

Valvontajärjestelmään liittymisestä on kerrottu tarkemmin tuotavia tuotteita koskevissa tuotantoohjeissa (www.evira.fi, Huom! alkoholijuomat: www.valvira.fi).

3.1 Luomusuunnitelma

Tuojan ja ensimmäisen vastaanottajan on valvontajärjestelmään hakiessaan liitettävä hakemukseen luomusuunnitelma tuontitoiminnan ja vastaanoton osalta.

Luomusuunnitelmassa kuvataan mm. ne luomutoiminnan kannalta kriittiset pisteet, joissa on riskinä, että luonnonmukaiset ja tavanomaiset tuotteet sekoittuvat tai vaihtuvat keskenään. Luomusuunnitelmassa ei paneuduta esim. hygieniakysymyksiin.

Luomusuunnitelman laatiminen, päivitys ja noudattaminen kuuluvat kaikkien luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään hakevien ja siihen kuuluvien toimijoiden velvollisuuksiin. Tuonnista vastaavan toimijan on ilmoitettava hyvissä ajoin valvontaviranomaiselle luomusuunnitelmaa koskevista muutoksista. Myös niiden toimijoiden, joilta ei edellytetä elintarvikelaissa tarkoitettua omavalvontasuunnitelmaa, on laadittava luomusuunnitelma luomutoiminnan osalta.

Tuonnin luomusuunnitelma voidaan sisällyttää osaksi toimijan muun luomutoiminnan (tuotanto, valmistus, varastointi ja kuljetus) luomusuunnitelmaa, laatukäsikirjaa tai omavalvontasuunnitelmaa.

Luomusuunnitelman on sisällettävä:

Tuonnin täydelliset kuvaukset (tuoja)

Kun yritys harjoittaa tuontitoimintaa omaan lukuunsa tai alihankintana, on yksikön toiminnan täydellisestä kuvauksesta käytävä ilmi EU:hun tuotavien tuotteiden unioniin saapumispaikat ja kaikki muut tilat, joita tuoja aikoo käyttää tuotujen tuotteiden varastointiin ennen niiden toimittamista ensimmäiselle vastaanottajalle.

Tuotteiden vastaanoton täydelliset kuvaukset (ensimmäinen vastaanottaja)

Kun kyseessä on tuotavien tuotteiden ensimmäinen vastaanottaja (myös toisen lukuun toimiva vastaanottaja), täydellisestä kuvauksesta on käytävä ilmi vastaanottoon ja varastointiin käytettävät tilat.

Käytettävien alihankintojen täydelliset kuvaukset

Kun yritys antaa osittain tai kokonaan sopimuksella tuontitoiminnan (esim. huolintaliikkeille toimeksiantona annetut tavaroiden tullaukset, kuljetukset ja varastoinnit) tai vastaanoton kolmannen osapuolen tehtäväksi on yrityksen täydellisen kuvauksen sisällettävä

- luettelon alihankkijoista ja kuvauksen sopimuksella annetuista toiminnoista
- tiedot alihankkijoita valvovista tarkastuslaitoksista tai -viranomaisista
- alihankkijoiden kirjallinen sitoumus sille, että niihin sovelletaan luomulainsäädännön (asetuksen 834/2007 V osaston) mukaista valvontajärjestelmää ja
- kaikki käytännön toimenpiteet, ml. yksikkötasolla käytössä olevat asianmukaiset kirjanpitojärjestelmät sen varmistamiseksi, että markkinoille saatetut tuotteet voidaan jäljittää tapauksen mukaan tuotteiden toimittajiin, myyjiin, vastaanottajiin ja ostajiin.

Varo- ja käytännön toimenpiteet

Luomusuunnitelmasta on käytävä ilmi niiden varo- ja käytännön toimenpiteiden noudattaminen, joilla varmennetaan tuotteiden luonnonmukaisuus kaikissa tuontitoiminnan ja vastaanoton vaiheissa.

Luomusuunnitelma tuonnin osalta pohjautuu kriittisten pisteiden kartoittamiseen ja niiden valvontaan. Tällaisia pisteitä ovat kaikki ne kohdat luomutuotteiden varastoinnissa, kuljetuksessa ja vastaanotossa, joissa on vaarana, että luomutuotteeseen sekoittuu tavanomaisesti tuotettua tuotetta tai tavanomaisesti tuotettu tuote merkitään luomutuotteeksi.

Luomusuunnitelmassa on oltava kuvaus toimenpiteistä, joihin toimija ryhtyy epäillessään, etteivät tuodut/vastaanotetut luomutuotteet täytä luomuasetuksen vaatimuksia. Tuotteiden pakkausmerkinnöistä, mainoksista ja saateasiakirjoista on tällöin poistettava luonnonmukaiseen tuotantotapaan viittaavat merkinnät tai ne saa saattaa markkinoille luonnonmukaiseen tuotantotapaan viittaavin merkinnöin vasta kun epäilys on osoittautunut aiheettomaksi.

Puhdistustoimenpiteet

Luomusuunnitelmassa on kuvattava kaikki ne puhdistustoimenpiteet, joilla varmennetaan että varastoissa ja muissa tuonnissa käytettävissä tiloissa olevat luonnonmukaiset ja tavanomaiset tuotteet eivät sekoitu tai vaihdu keskenään.

Kuvauksessa selvitetään esimerkiksi, kuinka varastointitilojen hyllyt tyhjennetään puhtaaksi tavanomaisista tuotteista ennen luonnonmukaisten tuotteiden varastointia ja kuinka puhdistus ja sen riittävyyden arviointi kirjataan ylös. Luomusuunnitelmassa ei puhdistustoimenpiteillä tarkoiteta kuinka hygieniavaatimuksia noudatetaan.

4 Tuonnin valvonta

- **Valvovat viranomaiset: Evira, Valvira, Tulli, Ålands landskapsregering**

Tuojan ja ensimmäisen vastaanottajan velvollisuudet valvontaan liittyen:

- **tarkastaja on päästettävä tarkastamaan valmistus- tai tuontiyksikön kaikki osa-alueet sekä kirjanpito siihen liittyvine asiakirjoineen**
- **tarkastajalle on annettava kaikki tiedot, joita tarkastaja pitää tarpeellisina tarkastuksen tekemistä varten**
- **tarkastajalle on pyynnöstä annettava omien laadunvarmistusohjelmien tulokset.**

4.1 Tuojan ja ensimmäisen vastaanottajan velvollisuudet valvontaan liittyen

Luonnonmukaisten tuotteiden tuonnin valvomiseksi tuojan ja ensimmäisen vastaanottajan on

- on päästettävä tarkastaja tarkastamaan valmistus- tai tuontiyksikön kaikki osa-alueet sekä kirjanpito siihen liittyvine asiakirjoineen
- annettava tarkastajalle kaikki tiedot, joita tarkastaja pitää tarpeellisina tarkastuksen tekemistä varten
- annettava pyynnöstä tarkastajalle omien laadunvarmistusohjelmien tulokset.

4.2 Valvontaviranomaiset

Evira

Evira ohjaa ja suunnittelee luomumaataloustuotteiden, -siemenien ja -lisäysaineiston, -rehujen ja -elintarvikkeiden, sekä -vesiviljelytuotteiden ja merilevän tuonnin valvontaa.

Eviran tehtävänä on myös päättää luvista tuoda luomutuotteita (maataloustuotteita, elintarvikkeita, rehuja, alkoholijuomia, kylvösiemeniä ja taimiaineistoa, sekä vesiviljelytuotteita ja merilevää) unionin markkinoille EU:n ulkopuolelta, kun tuojana toimii Suomessa luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään kuuluva toimija.

Evira ottaa erityisen riskialttiiksi luokiteltujen kasviperäisten valkuaisrehuaineiden tuontieristä aina viralliset näytteet salmonellan tutkimiseksi.

Eläimistä saatavien luomuelintarvikkeiden ja elävien luomueläinten tuonti EU:n alueelle on sallittua vain hyväksyttyjen, unionin ulkorajoilla sijaitsevien eläinlääkinnällisten rajatarkastusasemien kautta. Suomessa eläinperäisten luomuelintarvikkeiden näytteet otetaan eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen yhteydessä hyväksytyllä rajatarkastusasemalla. Näytteiden tutkimisesta vastaa Eviran rajatarkastusjaosto.

Valvira

Luomualkoholien valvonnasta vastaa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira, www.valvira.fi (jatkossa Valvira).

Luvista saattaa luomualkoholijuomia unionin markkinoille EU:n ulkopuolelta päättää Evira (ks. edellä kohta ”Evira”).

Tulli

Tullin tehtävänä on huolehtia EU:n ulkopuolelta, kolmansista maista, tuotavien luomutuotteiden tuonnin valvonnasta. Tulli valvoo myös unionin muista jäsenvaltioista Suomeen toimitettavien muiden kuin eläimistä saatavien luomuelintarvikkeiden vaatimuksenmukaisuutta Suomessa tapahtuvan elintarvike-erän purkamisen ja varastoinnin yhteydessä. Tuontivalvonnan yhteydessä ei-eläinperäisistä luomuelintarvikkeista otetut näytteet tutkii Tullilaboratorio.

Tullihallitus tekee toimijoiden hakemuksesta sitovia tariffitieto -tutkimuksia. Sitova tariffitieto (STT, englanniksi Binding Tariff Information BTI) on kirjallinen päätös tavaraan sovellettavasta nimikkeestä tuonnin yhteydessä (taric-

nimikkeistö). Päätös on maksuton, se on tulliviranomaisia sitova ja voimassa koko EU:n alueella. Taric-nimikkeen perusteella tulli määrittelee mm. tuotavan tuotteen tullimaksut.

Tullin internet-sivut löytyvät osoitteesta www.tulli.fi.

Valvonta Ahvenanmaalla

Luomutuotteiden (luomualkoholia lukuun ottamatta) tuontia Ahvenanmaalla valvoo Ålands landskapsregering (Ahvenanmaan maakuntahallitus), www.regeringen.ax.

5 Tuontijärjestelmä

Tuonnin vaiheet:

- **Tuontimenettelyn varmistaminen ja tarvittaessa tuontiluvan hakeminen**
- **Saapuvasta lähetyksestä ilmoittaminen ennakolta Tullille ja Eviralle tai alkoholijuomien osalta Valviralle**
- **Alkuperäisen tarkastussertifikaatin ja mahdollisen tuontiluvan, sekä kuljetusasiakirjojen esittäminen Tullille tuonnin yhteydessä**
- **Ensimmäisen vastaanottajan tekemä vastaanottotarkastus**
- **Tulli tarkastaa jokaisen tuotavan luomutuote-erän**
- **Mikäli luomutuote-erää ei ole esitetty Tullille tarkastettavaksi tuonnin yhteydessä tuote voidaan saattaa markkinoille tavanomaisena, ei luomuna**
- **Tuontilähetyksen esittäminen Tullille jälkikäteen ei ole mahdollista**
- **Kaikissa EU:n jäsenvaltioissa on samat ehdot luomutuotteiden tuonnille**

Tuoja voi aloittaa luomutuotteiden tuontitoiminnan liityttyään tuotavaa luomutuotetta koskevaan valvontajärjestelmään ja kun tarvittaessa lupa saattaa luonnonmukaisesti EU:n ulkopuolella tuotettuja tuotteita unionin alueelle on myönnetty.

Luonnonmukaisia tuotteita voidaan tuoda EU:n ulkopuolelta ainoastaan sellaisissa pakkauksissa ja säiliöissä, jotka on suljettu siten, ettei niiden sisältöä voida korvata toisella tuotteella. Pakkaukset ja säiliöt on oltava varustettuina viejän tunnistetiedoilla sekä muilla merkeillä ja numeroilla, joiden perusteella tuotava lähetyserä voidaan yhdistää alkuperäiseen tarkastussertifikaattiin.

Tuotteet on tulliselvitettävä ennen kuin ne voidaan luovuttaa vapaaseen liikkeeseen EU:n alueella. Tuotteet voidaan tulliselvittää missä tahansa EU:n jäsenvaltiossa tai Suomessa. Suomessa tuontia valvoo Suomen Tulli.

Luomutuotteiden tuonti kuvataan **taulukossa 1**.

5.1 Tuontimenettelyt

Tuontia kolmansista maista suunnittelevan toimijan on ennen toiminnan aloittamista hyvä selvittää missä menettelyssä luomutuotetta on mahdollista tuoda EU:n ulkopuolelta. Tällä hetkellä käytössä ovat ”hyväksytty kolmasmaa menettely”, ”hyväksytty tarkastuslaitos -menettely” ja siirtymätoimenpiteenä vielä toistaiseksi ”lupamenettely”. Yhteistä kaikille menettelyille on, että niiden avulla varmistetaan tuotavien luomutuotteiden vastaavuus EU:n luomulainsäädäntöön.

Komission asetuksen 1235/2008 liitteisiin III (hyväksytyt kolmannet maat) ja IV (hyväksytyt tarkastuslaitokset) on koottu ehdot, joiden perusteella tuojan täytyy varmistua mitä tuontimenettelyä on mahdollista käyttää. Oikean menettelyn valinta aloitetaan selvittämällä voiko luomutuotetta tuoda hyväksytystä kolmannesta maasta ilman tuontilupaa tai valvooko viejää vientimaassa hyväksytty tarkastuslaitos.

Jos vientimaa ei löydy tuontiasetuksen liitteestä III tai viejää ei valvo hyväksytty tarkastuslaitos tuontiasetuksen liitteestä IV tai jokin muu edellytys kuten tuoteluokka, viejää valvova tarkastuslaitos tai jokin tuoteluokkaa koskeva poikkeama säädös (esim. viinillä) estää tuotteen tuomisen ilman tuontilupaa, on tuotteelle haettava lupamenettelyn mukainen lupa (ks. kohta 5.1.3).

Oikean menettelyn selvittämisessä apuna voi käyttää seuraavaa luetteloa:

(huom. viittaukset alla ovat suoraan tuontiasetuksen liitteisiin III ja IV)

- **vientimaa:** kuuluuko vientimaa hyväksyttyjen kolmansien maiden luetteloon tai löytyykö se jonkun hyväksytyn tarkastuslaitoksen luettelosta
- **viejää valvova viranomainen / tarkastuslaitos:** onko kyseisellä viranomaisella / tarkastuslaitoksella oikeus toimia kyseisessä kolmannessa maassa, sekä onko viejää valvova tarkastuslaitos antanut viejälle esim. markkinointikiellon halutun luomutuotteen osalta. Tiedot löytyvät liitteissä annetuilta viranomaisten ja tarkastuslaitosten internetsivuilta.
- **tuoteluokka:** kuuluuko luomutuote sellaiseen tuoteluokkaan, jota voi tuoda hyväksytystä kolmannesta maasta tai valvooko joku hyväksytyistä tarkastuslaitoksista kyseistä tuoteluokkaa kyseisessä kolmannessa maassa. Tuoteluokat löytyvät kunkin hyväksytyn kolmannen maan alta ja kunkin hyväksytyn tarkastuslaitoksen alta.
- **alkuperä:** onko tuotavan luomutuotteen alkuperälle rajauksia. Hyväksyttyjen kolmansien maiden luettelon kohtaan 2 on koottu rajaukset tuotteiden alkuperälle.
- **mahdolliset poikkeamat:** tuoteluokkiin liittyvät poikkeamat löytyvät hyväksyttyjen kolmansien maiden luettelosta rajoituksina tai tuoteluokkien alaviitteinä ja hyväksyttyjen tarkastuslaitosten luettelosta kunkin tarkastuslaitoksen alta kohdasta 4. Esim. viini on tällainen poikkeama tuote. Tällöin tuonnin edellytyksenä on tuontilupa.
- **luetteloon sisällyttämisen kesto:** kuuluuko kolmas maa tai tarkastuslaitos vientihetkellä luetteloon (kolmansien maiden luettelon kohta 7 ja hyväksyttyjen tarkastuslaitosten luettelon kohta 5).

5.1.1. Hyväksytty kolmasmaa –menettely

Hyväksyttyjen kolmansien maiden listaan kuuluvat tällä hetkellä Argentiina, Australia, Kanada, Costa Rica, Intia, Israel, Japani, Sveitsi, Tunisia, Yhdysvallat ja Uusi-Seelanti.

Näiden maiden osalta komissio on vahvistanut, että niissä sovellettavat luonnonmukaisen tuotannon tuotantosäännöt ja tarkastusjärjestelmä vastaavat EU:n luomulainsäädännön vaatimuksia. Näistä maista luomutuotteita saa tuoda ilman erillistä lupaa, jos ne ovat komission asetuksen 1235/2008 liitteessä III mainittuja tuotteita ja ne täyttävät kunkin maan kohdalla mainitut ehdot. Jos luomutuote ei täytä liitteessä kyseisen maan kohdalla mainittuja ehtoja (esim. jos tuote on jonkin muun kuin liitteessä mainitun tarkastuslaitoksen valvoma), kannattaa tuojan varmistua valvooko viejää kolmannessa maassa tuntiasetuksen liitteen IV mukainen hyväksytty tarkastuslaitos. Muussa tapauksessa tuontiin tarvitaan lupa.

Ajantasainen hyväksyttyjen kolmansien maiden luettelo löytyy tuontiasetuksen liitteestä III. Tuojan on hyvä huomioida, että komissio muuttaa liitettä usein ja viimeisimmät muutokset eivät aina näy konsolidoidussa lainsäädännössä. Viimeisimmän muutoksen voi varmistaa eurlexistä asetuksen bibliografisista tiedoista. Esim. Intian osalta tuoteluokka D: ”elintarvikkeiksi tarkoitetut jalostetut maataloustuotteet”, pudotettiin pois tuontiasetuksen liitteestä III 1.4.2013 alkaen eli elintarvikkeita ei tässä menettelyssä voi Intiasta enää kyseisen päivämäärän jälkeen tuoda (komission asetus (EU) N:o 125/2013).

5.1.2. Hyväksytty tarkastuslaitos –menettely

Luomutuotteita voi tuoda ilman lupaa myös muista kuin komission hyväksymistä kolmansista maista, mikäli viejää kolmannessa maassa valvoo komission hyväksymä tarkastusviranomainen tai tarkastuslaitos ja komission asetuksen 1235/2008 liitteessä IV mainitut ehdot täyttyvät.

Näiden tarkastusviranomaisten ja tarkastuslaitosten osalta komissio on varmentunut, että ne toimivat EU:n luomusäädösten mukaisesti ja antanut niille toimivallan tehdä tarkastuksia ja myöntää tarkastussertifikaatteja tuontiasetuksen liitteen IV mukaisissa kolmansissa maissa. Näiden tarkastusviranomaisten tai -laitosten valvomilta kolmansissa maissa toimivilta viejiltä voi tuoda ilman lupaa tuontiasetuksen liitteessä IV mainittuja tuotteita, jos ne täyttävät kunkin tarkastuslaitoksen kohdalla mainitut ehdot. Jos luomutuote ei täytä liitteessä IV mainittuja ehtoja (esim. jos tuote ei kuulu kyseisen tarkastuslaitoksen osalta sellaiseen tuoteluokkaan, jota laitoksella on oikeus valvoa), tuontiin tarvitaan lupa.

Ajantasainen hyväksyttyjen tarkastusviranomaisten/-laitosten luettelo löytyy tuontiasetuksen liitteestä IV. Tuojan on hyvä huomioida, että komissio muuttaa liitettä usein ja viimeisimmät muutokset eivät aina näy konsolidoidussa lainsäädännössä. Viimeisimmän muutoksen voi varmistaa eurlexistä asetuksen bibliografisista tiedoista.

5.1.3. Lupamenettely

Luomutuotteiden tuonnissa ei enää pääsääntöisesti vaadita lupaa saattaa EU:n ulkopuolella luonnonmukaisesti tuotettuja tuotteita unionin alueelle - poikkeuksena viini. Tuojan tulee kuitenkin varmentua ajantasaisesta lainsäädännöstä (tuontiasetus) vaaditaanko EU:n ulkopuolella tuotetun luomutuotteen tuonnille lupa. **Mikäli lupa vaaditaan, on se haettava ennen tuontitoiminnan aloittamista**, jotta tuotteet voidaan luovuttaa vapaaseen liikkeeseen unionissa.

Luvan hakee tuoja sen jäsenvaltion viranomaiselta, jossa tuoja on luonnonmukaisessa valvontajärjestelmässä. Suomessa lupahakemukset osoitetaan kaikkien luomutuotteiden osalta Eviralle.

Lupakäsittelyn tarkoituksena on varmistaa, että tuotaviin tuotteisiin on sovellettu sellaisia luonnonmukaisen tuotannon tuotantosääntöjä ja toimijoihin vientimaassa sellaista valvontajärjestelmää, jotka vastaavat EU:n luomuasetuksen 834/2007 mukaisia vaatimuksia.

Lupaa ei voida käyttää vakuudeksi yksittäisten tuontilähetysten luonnonmukaisuudesta. Tätä varten tarkastusviranomainen tai -laitos kolmannessa maassa tarkastaa lähetyksen ennen sen vientiä ja antaa tehdyn tarkastuksen perusteella viejälle **tarkastussertifikaatin**. Tarkastussertifikaatilla laitos tai -viranomainen ilmoittaa tarkastaneensa lähetyksen ja tuotteiden vastaavan EU:n luomuasetuksen 834/2007 vaatimuksia.

Eviran ohje luvan hakemiselle (Eviran ohje 18237/3), hakulomakkeet ja täyttöohjeet löytyvät Eviran internet-sivustolta. Hakulomake ja sen täyttöohjeet ovat englanninkieliset.

Taulukko 1: Luomutuotteiden tuonti

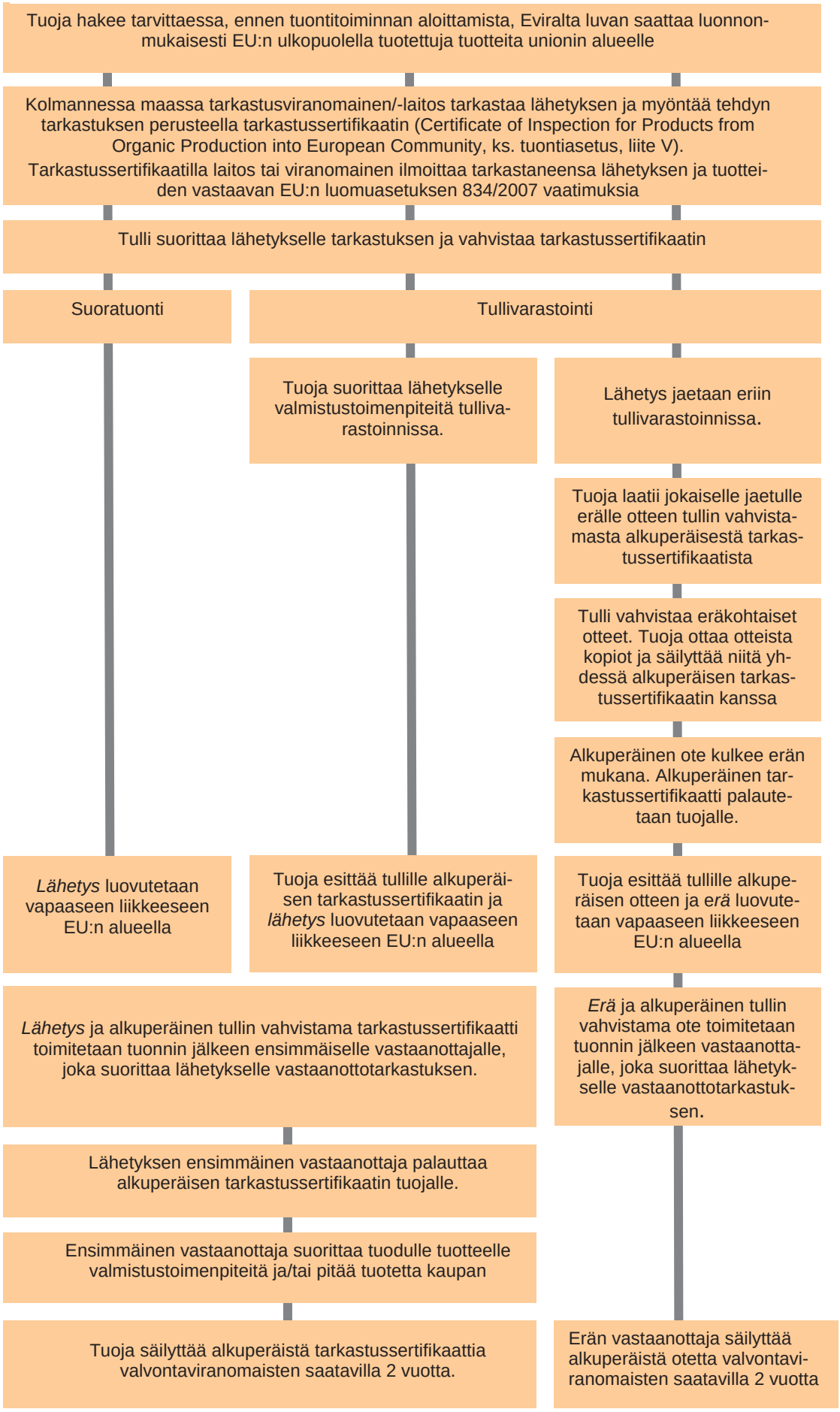

5.2 Tarkastussertifikaatti

Ennen mahdollisia tullivarastoinnissa lähetykselle suoritettavia toimenpiteitä ja haettaessa lupaa luovuttaa lähetys vapaaseen liikkeeseen yhteisön alueella tuojan on esitettävä tulliviranomaisille lähetyksen mukana kulkeva alkuperäinen tarkastussertifikaatti (ruotsiksi Kontrollintyg, englanniksi Certificate of inspection). Poikkeuksena on luomutuotteiden tuonti Sveitsistä, jolloin tarkastussertifikaattia ei tarvitse esittää.

Tarkastussertifikaatti on oltava laadittu noudattaen tuontiasetuksen liitteen V mukaista mallia ja täyttöohjeita, millä tahansa yhteisön virallisista kielistä. Valvontaviranomaisilla on oikeus pyytää tarkastussertifikaatista käännöstä suomeksi tai ruotsiksi. Käännöstyö tulee tällöin teetättää virallisella kielenkääntäjällä ja käännöksestä aiheutuvista kustannuksista vastaa tuoja.

Tarkastussertifikaatin on oltava täytetty leimoja ja allekirjoituksia lukuun ottamatta joko kokonaan suuraakkosin tai kokonaan konekirjoituksella.

Tarkastussertifikaatin voi myöntää ainoastaan

- Argentiinan, Australian, Kanadan, Costa Rican, Intian, Israelin, Japanin, Tunisian, Yhdysvaltojen ja Uuden-Seelannin osalta komission hyväksymä tarkastuslaitos. Tuotavien tuotteiden on lisäksi täytettävä komission asettamat erityisedellytykset (ks. tuontiasetus, liite III).

- Komission hyväksymä tarkastusviranomainen/-laitos, jolla on oikeus toimia vientimaana toimivassa kolmannessa maassa. Tuotavien tuotteiden on lisäksi täytettävä komission asettamat eritysedellytykset (ks. tuontiasetus, liite IV).

- Muiden EU:n ulkopuolisten maiden osalta tarkastussertifikaatin myöntäjänä on oltava Eviran lupapäätöksessä mainittu tarkastusviranomainen/-laitos.

Kyseinen tarkastusviranomainen/-laitos on vastannut lähetykseen liittyvien asiakirjojen ja lähetyksen tarkastuksesta vientimaassa ja tarkastussertifikaatti on annettu tehdyn tarkastuksen perusteella.

Tarkastussertifikaatista saa olla tehtynä vain yksi alkuperäiskappale.

Tuojan on hyvä varmistaa ennen alkuperäisen tarkastussertifikaatin esittämistä tullille, että tuotava tuote ja tarkastussertifikaatti vastaavat toisiaan ja että asiakirja on täytetty oikein ja asianmukaisesti kohtaan 15 saakka. Loput tarkastussertifikaatin kohdista täydentyvät tuontimenettelyn edetessä.

Jos luomutuotteita tuodaan yhteisön markkinoille siten, että tuontia on edeltänyt Eviran lupamenettely, tarkastussertifikaatin kohtaa 16 ei täytetä. Tarkastussertifikaattia ei siis tarvitse toimittaa Eviraan sen vahvistamiseksi, että tuojalla on lupa pitää tuotavia tuotteita kaupan yhteisön alueella. Kohdan 16 merkinnät korvataan siten, että tuojan on esitettävä tulliviranomaisille Eviran myöntämä alkuperäinen lupa ja ilmoitettava luvan numero tarkastussertifikaatin kohdassa 4.

Mikäli tarkastussertifikaattiin on tehty vahvistamattomia muutoksia tai poistoja, on asiakirja mitätön eikä sitä saa käyttää tuonnissa.

Tarkastussertifikaatin alkuperäiskappaleen on kuljettava vapaaseen liikkeeseen luovuttamisen jälkeen tuotteen mukana ensimmäiselle vastaanottajalle saakka. Ensimmäinen vastaanottaja palauttaa vastaanottotarkastuksen jälkeen asiakirjan tuojalle, jonka on pidettävä sertifikaatti tarkastusviranomaisen saatavilla vähintään kahden vuoden ajan.

5.3 Ennakkoilmoitus tuonnista

Tuojan on ilmoitettava Eviralle hyvissä ajoin, ennen tavaroiden esittämistä tullille, kaikki yhteisöön tuotavat lähetykset. Luomualkoholia koskevia ilmoitukset osoitetaan Valviralle. Tällöin voidaan etukäteen varautua tarkastamaan, että tuotavat tuotteet ja tuontitoimintaan liittyvät muodollisuudet täyttävät yhteisön luomulainsäädännön vaatimukset.

Mikäli ensimmäinen vastaanottaja toimii toisessa jäsenvaltiossa, esim. Virossa, on tuojan tällöin lähetettävä ilmoitus tuonnista ensimmäistä vastaanottajaa kyseisessä jäsenvaltiossa valvovalle tarkastuslaitokselle tai -viranomaiselle. Kaikkien jäsenvaltioiden luomuvalvonnasta vastaavien viranomaisten ja tarkastuslaitosten nimet ja tunnusnumerot löytyvät mm. EU:n komission ylläpitämältä internet-sivustolta ”Luomu. Hyvää luonnolle, hyvää sinulle” http://ec.europa.eu/agriculture/organic.

Ilmoituksessa on oltava

- ensimmäisen vastaanottajan nimi ja osoite
- lähetystä koskevan tarkastussertifikaatin kopio.

Ilmoitusta varten tuoja voi laatia alkuperäisestä tarkastussertifikaatista jäljennöksen. Tällöin kopioon on merkittävä ”JÄLJENNÖS”, ”KOPIO” tai ”KAKSOISKAPPALE”. Ennen ilmoituksen tekemistä tuojan on hyvä tarkastaa tarkastussertifikaatin oikeellisuus ja asianmukaisuus.

Eviralle osoitettavat ilmoitukset lähetetään kirjaamoon sähköpostitse (kirjaamo@evira.fi) tai telefaxilla (029 530 4354). Tällöin ilmoitus on otsikoitava selkeästi luomutuotteiden maahan-

tuonti-ilmoitukseksi. Ilmoituksen voi jättää myös postitse osoitteeseen

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira
Kirjaamo / Luomuvalvonnan maahantuonti-ilmoitukset
Mustialankatu 3, 00790 HELSINKI

5.4 Tiedot kuljetusjärjestelyistä

Tuojan on toimitettava tullille pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot kuljetusjärjestelyistä, jotka koskevat kuljetusta kolmannesta maassa toimivalta viejältä ensimmäiselle vastaanottajalle. Tuojan on sisällytettävä tiedot kuljetusjärjestelyistä myös kirjanpitoonsa, jotta ne ovat myös luomuvalvontaa suorittavien tarkastajien tarkastettavissa.

Ensimmäisen vastaanottajan tulee sisällyttää kirjanpitoonsa tiedot kuljetusjärjestelyistä ensimmäisen vastaanottajan tiloista/varastointitiloista Euroopan yhteisössä oleville vastaanottajille.

Tuojan/ensimmäisen vastaanottajan on pystyttävä pyydettäessä esittämään tarkastajalle kuljetuksissa käytetyt reitit ja kuljetusvälineet (kuljetusasiakirjat; katkeamaton reitti), tuonnissa käytettyjen varastointitilojen sijainnit sekä järjestelyt luonnonmukaisten ja tavanomaisten tuotteiden erilläänpitoon liittyen.

5.5 Tavaroiden esittäminen tullille

Ainoastaan tarkastussertifikaatilla ilmoitettu tuoja itse tai tämän edustaja voivat esittää tullille lähetyksen vapaaseen liikkeeseen luovuttamista tai lähetyksen siirtämistä tullivarastoon valmistustoimenpiteitä tai eriin jakamista varten.

Jokaisen tuotavan lähetyksen tai sen erien vapaaseen liikkeeseen luovuttaminen yhteisössä edellyttää, että tuoja

- kuuluu tuonnin osalta tuotavaa tuotetta vastaavaan luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään.
- esittää tulliviranomaisille lähetystä koskevan alkuperäisen tarkastussertifikaatin.

ja että tulliviranomaiset

- suorittavat lähetykselle tarkastuksen
- vahvistavat tarkastussertifikaatin.

Jos koko lähetykselle tai jollekin tuotavalle tuotteelle suoritetaan valmistustoimenpiteitä tai tuotteet jaetaan eriin tullivarastoinnissa ennen vapaaseen liikkeeseen luovuttamista, lähetykselle on myös ennen näitä toimenpiteitä suoritettava tullin tarkastus. Tullille on siis aina ennen minkään toimenpiteen aloittamista esitettävä alkuperäinen lähetys tarkastettavaksi, jotta tuotteet näiden toimenpiteiden jälkeen voidaan luovuttaa vapaaseen liikkeeseen. Tarkastussertifikaatti vahvistetaan poikkeuksellisesti jo ennen vapaaseen liikkeeseen luovuttamista, jotta voidaan mm. varmentua että tarkastussertifikaatti ja viejän tunnistetiedot sekä merkinnät ja numeroinnit tuotavissa tuotteissa vastaavat toisiaan.

Tulliviranomaiset vahvistavat alkuperäisen tarkastussertifikaatin kohdan 17 tekemäänsä tarkastukseen perustuen.

5.5.1 Tulli-ilmoitus

Tuojan on varmistettava, että tulli-ilmoituksella (sähköinen-ilmoitus tai SAD-lomake) sekä laskuissa ja muissa kaupallisissa asiakirjoissa mainitaan selvästi, että kyse on luomutuotteista. Sähköiseen Tulli-ilmoitukseen on merkittävä luomun oma asiakirjakoodi (C644) ja esim. teksti ”luomu” tai ”luonnonmukaisesti tuotettu”. Mikäli tulli-ilmoituksella ei ilmoiteta tuotteiden olevan luonnonmukaisia, tulli käsittelee tuotteet tavanomaisina eikä tarkasta tuotteita ja tuontitoimintaa luomulainsäädännön vaatimusten mukaisesti. Tuoja ei voi tämän jälkeen enää käsitellä ja/tai markkinoida tavanomaisina tullattuja tuotteita luonnonmukaisina, vaikka tuojalla olisi jälkikäteen esittää Eviran myöntämä lupa ja lähetykseen liittyvä alkuperäinen tarkastussertifikaatti. **Tuojan on siis itse huolehdittava, että tuotteet ilmoitetaan tulli-ilmoituksella luonnonmukaisina ja että tuonnissa vaadittavat asiakirjat esitetään tulliviranomaisille**.

Tuojan on esitettävä tullille kaikkien tuotavien lähetysten osalta alkuperäinen tarkastussertifikaatti ja tarvittaessa Eviran myöntämä lupa saattaa luomutuotteita yhteisön alueelle, jotta tuotteet voidaan luovuttaa vapaaseen liikkeeseen yhteisössä.

Poikkeuksena on luomutuotteiden tuonti Sveitsistä, jolloin tarkastussertifikaattia ei tarvitse esittää.

5.5.2 Luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään kuulumisen tarkastus

Evira toimittaa tulliviranomaisille tiedon kaikista tuontia harjoittavista luonnonmukaisen tuotannon valvontaan kuuluvista toimijoista (luomualkoholijuomien osalta tiedot toimittaa Valvira).

Tulliviranomaisille on kuitenkin pyydettäessä todistettava valvontaan kuuluminen.

5.5.3 Lähetyksen tarkastus ja tarkastussertifikaatin vahvistaminen

Tulliviranomaiset tarkastavat lähetyksen vertaamalla tarkastussertifikaatilla olevia tietoja lähetyksen tuotteisiin ja lisäksi, että tarkastussertifi-

kaatilla ilmoitetut tiedot ovat asianmukaiset ja tarkastussertifikaatti vastaa sille asetettuja vaatimuksia. Tulliviranomaiset voivat ottaa tuotavista tuotteista myös näytteitä varmentuakseen tuotteen luonnonmukaisuudesta.

Tulli vahvistaa tarkastuksen alkuperäisen tarkastussertifikaatin kohtaan 17, jos voidaan todeta, että

- tuoja kuuluu tuonnin osalta tuotavaa tuotetta vastaavaan luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään,
- tuojalla on tarvittaessa lupa tuoda kyseisiä luomutuotteita,
- koko tuotava lähetys tuotteineen vastaa tarkastussertifikaatissa ilmoitettuja tietoja ja tiedot ovat asianmukaiset ja
- tuotteet voidaan näytteenoton perusteella todeta luonnonmukaiseksi (mikäli näyte on otettu).

Tarkastussertifikaattiin ei tehdä vahvistusmerkintöjä eikä tuotteita luovuteta vapaaseen liikkeeseen yhteisön alueella luonnonmukaisina, mikäli jokin edellä mainituista ehdoista ei täyty.

5.5.4 Lähetyksen luovuttaminen vapaaseen liikkeeseen

Lähetys voidaan luovuttaa vapaaseen liikkeeseen yhteisön alueella luonnonmukaisena, kun tulli on suorittanut lähetykselle tarkastuksen ja vahvistanut tehtyyn tarkastukseen perustuen alkuperäisen tarkastussertifikaatin kohdan 17.

Mikäli todetaan, että koko lähetys tai jokin lähetyksessä oleva tuote ei täytä luomulainsäädännön mukaisia vaatimuksia on lähetys/tuote mahdollista luovuttaa vapaaseen liikkeeseen tapauskohtaisesti ainoastaan tavanomaisena. Tällaisen lähetyksen/tuotteen pakkausmerkinnöistä, mainonnasta ja saateasiakirjoista (myös tarkastussertifikaatista) on poistettava viittaukset luonnonmukaiseen tuotantotapaan. Toimija ei voi tämän jälkeen markkinoida tällaisia tuotteita luonnonmukaisina yhteisön alueella.

Vapaaseen liikkeeseen luovuttamisen jälkeen tullin vahvistama alkuperäinen tarkastussertifikaatti toimitetaan lähetyksen mukana ensimmäiselle vastaanottajalle tai palautetaan tuojalle, mikäli tuoja ja ensimmäinen vastaanottajat ovat yksi ja sama toimija.

5.5.5 Vapaaseen liikkeeseen luovuttaminen tullivarastoinnissa suoritettavien valmistustoimenpiteiden tai eriin jakamisen jälkeen

Valmistustoimenpiteet tullivarastoinnissa

Mikäli tuotaville tuotteille halutaan tai niille on lainsäädännöllisistä syistä suoritettava valmistustoimenpiteitä ennen vapaaseen liikkeeseen luovuttamista, ne on tehtävä tullin valvonnassa tullivarastoinnissa. Valmistustoimenpiteitä voivat olla esim.

- pakkaus tai uudelleenpakkaaminen ja
- luonnonmukaisesta tuotantotavasta kertovien pakkausmerkintöjen lisääminen.

Luomutuotteita koskevista erityisistä pakkausmerkintävaatimuksista on kerrottu tarkemmin tuotavaa tuotetta koskevassa luonnonmukaisen tuotannon ohjeessa. Ohjeet on saatavissa Eviran internet-sivustolta. Mikäli kyseessä on esim. kuluttajille tai suurtalouksille tarkoitettu valmiiksi pakattu elintarvike, pakkausmerkinnät on muutettava myös yleisten pakkausmerkintävaatimusten mukaisiksi.
Tullivalvonnassa tapahtuvasta valmistuksesta ja varastointimenettelyistä on tarkemmin kerrottu tullin internet-sivuilla.

Poikkeuksena on luomutuotteiden tuonti Sveitsistä, jolloin tarkastussertifikaattia ei tarvitse esittää.

Lähetykselle on aina ennen valmistustoimenpiteitä suoritettava tullin tarkastus. Tullille esitetään tällöin alkuperäinen tarkastussertifikaatti, jonka kohdan 17 tulliviranomaiset vahvistavat tekemäänsä tarkastukseen perustuen. Valmistustoimenpiteiden jälkeen alkuperäisen tarkastussertifikaatin on oltava lähetyksen mukana. Alkuperäistä tarkastussertifikaattia ei palauteta vielä tässä vaiheessa tuojalle.

Asiakirja esitetään uudelleen tulliviranomaisille lähetyksen vapaaseen liikkeeseen luovuttamisen yhteydessä. Tällöin varmennutaan, että tuoja on esittänyt lähetyksen tullille ennen valmistustoimenpiteitä, jotta tulli on voinut suorittaa alkuperäiselle lähetykselle tarkastuksen.

Lähetyksen jakaminen eriin tullivarastoinnissa

Mikäli lähetys halutaan jakaa eriin ennen vapaaseen liikkeeseen luovuttamista, se on tehtävä tullin valvonnassa tullivarastoinnissa. Lähetykselle on aina ennen jakotoimenpiteitä suoritettava tullin tarkastus. Tullille esitetään tällöin alkuperäinen tarkastussertifikaatti, jonka kohdan 17 tulliviranomaiset vahvistavat tekemäänsä tarkastukseen perustuen.

Jokaisen alkuperäisen lähetyksen jaosta saadun erän osalta tuojan on laadittava erillinen ote tarkastussertifikaatista. Otteen malli ja täyttöohjeet löytyvät tämän ohjeen liitteestä 4. Alkuperäistä lähetystä koskeva tullin vahvistama tarkastussertifikaatti ja ote esitetään tulliviranomaisille otteen hyväksymistä varten. Tulliviranomaiset hyväksyvät otteen sen kohtaan 14, mikäli voivat todeta, että se koskee alkuperäisen lähetyksen jaosta saatua erää. Jakamisen ja otteen hyväksynnän jälkeen kunkin otteen alkuperäiskappaleen on oltava kyseisen erän mukana.

Tuojan on otettava otteista kopiot sen jälkeen kun tulli on ne hyväksynyt ja säilytettävä kopioita yhdessä alkuperäisen tarkastussertifikaatin kanssa. Otteiden kopioihin on merkittävä ”JÄLJENNÖS”, ”KOPIO” tai ”KAKSOISKAPPALE”.

Alkuperäinen ote esitetään tulliviranomaisille erän vapaaseen liikkeeseen luovuttamisen yhteydessä.

Erän vastaanottaja täyttää otteen alkuperäiskappaleen kohdan 15 tarkastettuaan, että

- tuotteiden pakkaukset tai säiliö ovat suljettuja, eikä niitä ole korvattu toisella tuotteella ja
- tarkastussertifikaattiote ja tuotteen tunnistetiedot sekä muut merkit ja numerot vastaavat toisiaan.

Erän vastaanottajan on säilytettävä alkuperäistä tarkastussertifikaattiotetta tarkastajien saatavilla vähintään 2 vuotta.

5.6 Tuotteiden vastaanotto ensimmäisen vastaanottajan tiloihin

Ensimmäisen vastaanottajan, jolle tuotu lähetys toimitetaan valmistusta ja/tai kaupan pitämistä varten, on lähetystä vastaanottaessaan tarkastettava, että

- tuotteiden pakkaukset tai säiliö ovat suljettuja, eikä niitä ole korvattu toisella tuotteella
- tarkastussertifikaatti ja viejän tunnistetiedoilla sekä muilla merkeillä ja numeroilla varustetut tuotteet vastaavat toisiaan.

Mikäli tarkastussertifikaatin merkintöihin on tehty muutoksia tai niitä on poistettu, on niissä oltava vahvistusmerkinnät. Muutoin asiakirja on mitätön. Tarkastustulokset on mainittava selvästi kirjanpitoasiakirjoissa.

Jos ensimmäinen vastaanottaja toteaa vastaanottotarkastuksen tehtyään, että vastaanotetut tuotteet täyttävät niille asetetut vaatimukset, tämä vahvistaa alkuperäisen tarkastussertifikaatin kohdan 18. Muussa tapauksessa kohtaa 18 ei täytetä.

Ensimmäisen vastaanottajan on tämän jälkeen lähetettävä alkuperäinen tarkastussertifikaatti tuojalle. Kirjanpitoon on hyvä liittää kopio tuojalle palautetusta alkuperäisestä tarkastussertifikaatista. Tällöin kopioon on merkittävä ”JÄLJENNÖS”, ”KOPIO” tai ”KAKSOISKAPPALE”.

5.6.1 Tuodun luomutuotteen jatkokäsittely

Ensimmäinen vastaanottaja voi suorittaa tuodulle luomutuotteelle valmistustoimenpiteitä ja/tai markkinoida tuotetta edelleen luonnonmukaisena, jos tuote on vastaanotossa täyttänyt sille asetetut vaatimukset. Mikäli tuote ei täytä vaatimuksia ja/tai sen luonnonmukaisuudesta on epäselvyyksiä, tuotteelle ei saa suorittaa valmistustoimenpiteitä tai markkinoida edelleen ennen kuin epäselvyys on poistettu. Valmistustoimenpiteitä ovat

- säilöntä/jalostus (ml. teurastus ja paloittelu kotieläintuotteiksi),
- pakkaaminen/uudelleen pakkaaminen,
- luonnonmukaiseen tuotantotapaan viittaavien merkintöjen tekeminen tai merkintöjen muuttaminen.

6 Kirjanpito ja asiakirjat

- **Tehokkaan valvonnan mahdollistamiseksi kannattaa luomutuotteiden kirjanpito pitää joko kokonaan erillisenä tai merkitä asiakirjat selkeästi luomutuotteita koskeviksi.**
- **Tuojan ja ensimmäisen vastaanottajan tulee tarkastuksen yhteydessä varata tarkastajalle nähtäväksi: kaikki tarkastussertfikaatit ja mahdolliset tuontiluvat, kuljetusasiakirjat sekä vastaanottotarkastuksien tulokset.**

Luomutuotteiden tuontitoiminnasta on pidettävä kirjaa ja kirjanpito varmennetaan asianmukaisilla tositteilla. Kirjanpidon tarkoituksena on varmistaa luomutuotteiden jäljitettävyys ja mahdollistaa yksikköön tulevien, siellä varastoitavien ja sieltä lähtevien luomutuotteiden määrien ja luonnonmukaisen tuotantotavan vastaavuus.

Tehokkaan valvonnan mahdollistamiseksi luomutuotteita koskevat asiakirjat on oltava helposti löydettävissä kirjanpidossa olevien asiakirjojen joukosta (esim. merkitään ”luomu” ao. asiakirjoihin). Yksikössä tai toimijan tiloissa on pidettävä varastoista ja varoista kirjanpitoa, jonka avulla toimija ja valvontaviranomainen voivat varmentua tuotantosääntöjen noudattamisesta. Mikäli tuoja ja ensimmäinen vastaanottaja eivät toimi samassa yksikössä, on kummankin toimijan pidettävä omaa kirjanpitoa.

Kirjanpidosta on käytävä ilmi tuotantopanosten ja tuotoksen tase. Myös eri vaiheissa toimintoja syntyvästä hävikistä on pidettävä kirjaa.

Kuljetukset

Tuojan on sisällytettävä kirjanpitoonsa tiedot yksityiskohtaisista kuljetusjärjestelyistä viejältä ensimmäiselle vastaanottajalle.

Ensimmäisen vastaanottajan tulee sisällyttää kirjanpitoonsa tiedot kuljetusjärjestelyistä ensimmäisen vastaanottajan tiloista/varastointitiloista Euroopan yhteisössä oleville vastaanottajille.

Tuojan/ensimmäisen vastaanottajan on pystyttävä pyydettäessä esittämään tarkastajalle kuljetuksissa käytetyt reitit ja kuljetusvälineet (kuljetusasiakirjat; katkeamaton reitti), tuonnissa käytettyjen varastointitilojen sijainnit sekä järjestelyt luonnonmukaisten ja tavanomaisten tuotteiden erilläänpitoon liittyen.

Vastaanottotarkastukset

Ensimmäisen vastaanottajan on sisällytettävä kirjanpitoonsa kohdan 5.6 mukaisen vastaanottotarkastusten tulokset. Kirjanpitoon on hyvä liittää myös kopio tuojalle lähetetystä alkuperäisestä tarkastustodistuksesta, mikäli tuoja ja 1. vastaanottaja eivät ole yksi ja sama toimija.

7 Maksut valvonnasta ja liiketaloudellisista suoritteista

Eviran luonnonmukaisen tuotannon valvontaan liittyvät julkisoikeudelliset ja liiketaloudelliset suoritteet ovat maksullisia. Suoritteiden maksussa pyritään peittämään tarkastuksesta aiheutuneet kustannukset. Maksuista määrätään Eviran suoritteiden maksullisuutta koskevassa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa (1056/2012) ja liiketaloudellisten suoritteiden hinnastossa. Hinnastot löytyvät myös Eviran internet-sivulta.

Tulli perii tarkastuksistaan ja laboratoriotutkimuksistaan maksuja kulloinkin voimassa olevan Tullin suoritteiden maksullisuudesta annetun asetuksen mukaisesti.

Kannen kuva: Eviran kuva-arkisto/Anniina Kivilahti

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira
Mustialankatu 3, 00790 Helsinki
Puhelin 029 530 0400 • Faksi 029 530 4350
www.evira.fi

Evira